

Тетяна СКРИЛЬНИК

студентка V курсу факультету філології та журналістики.

Полтавський національний педагогічний університет

імені В. Г. Короленка.

м. Полтава, Україна

Науковий керівник – Світлана Василівна ЛЕНСЬКА,

доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури.

Полтавський національний педагогічний університет

імені В. Г. Короленка.

м. Полтава, Україна

ТЕМА КОХАННЯ У ТВОРЧОСТІ С. АНДРУХОВИЧ ТА О. ГОНЧАРА

Кохання – одна з найпоширеніших тем у світовій літературі. Вона неодмінно присутня у творах різних жанрів і епох, від класичних романів до сучасних бестселерів. Виникнення і розвиток теми кохання пов'язані з різними культурними, історичними та соціальними чинниками. Однак, незважаючи на це, тема кохання є однією з магістральних у світовій літературі.

Особливу увагу темі кохання приділяли письменники, що тяжіли до романтичного стилю. У їх творах кохання зображалося як ідеальне, безсмертне почуття, яке перетворює життя героїв із звичайного на незабутнє. Проте, з часом, тема кохання набула нових відтінків та перестала бути стереотипною. Сучасна література дозволяє розглядати кохання як багатовимірне почуття, з відтінками складних взаємин, з труднощами, сумнівами, конфліктами та зрадою.

Одним із найтонших стилістів в українській літературі ХХ століття був О. Гончар. Тема кохання стає однією з центральних в його романній та новелістичній творчості. Також особисте життя персонажів, складні перипетії їхніх стосунків відображені у романі С. Андрухович «Амадока».

Тему кохання у творчості О. Гончара досліджували Гуцалюк, М., Коцюба Т. Роман С. Андрухович вивчений недостатньо: рецензії належать Савчук Т. Однак компаративних студій про письменників досі не створено, що й визначає актуальність нашої роботи. Метою роботи є порівняльний аналіз художньої реалізації теми кохання у творчості О. Гончара та С. Андрухович.

Творчість видатного українського письменника Олесь Гончара сповнена історіями про любов, вона постає перед нами у різних інтерпретаціях. У його романі «Людина і зброя» ця тема також займає вагому частину. Твір був присвячений першим місяцям війни, які були найтрагічнішими та

найдраматичнішими. Олесь Гончар відчував обов'язок перед тими, хто загинув на вогненних рубежах будучу зовсім юними, тому написав цю книгу [3, с. 7].

Роман «Людина і зброя» описує долю молодих захисників рідної землі від фашистських полчищ. Герої роману – студенти-добровольці Колосковський, Степура, Лагутін, комісар Лещенко, рядовий Цоберябой та їхні товариші. Незважаючи на тяжкі життєві обставини, вони борються з фашистськими ворогами, попри величезні втрати у своїх військових загонах. Любов та віра у перемогу є найбільшими скарбами у їхніх серцях. Вони мріють про мир і вірять, що колись настане день, коли вони зможуть знищити ворога. У цьому романі Олесь Гончар зображує кохання як єдине світле проміння в темряві війни.

Історія кохання, що зображена в романі «Людина і зброя» є однією з головних тем у творі, оскільки вона символізує мирну і світлу сторону життя в умовах війни та смерті. Богдан хоч і знаходяться далеко від коханої, проте продовжують переписуватись, навіть роблячи це подумки, оскільки він дав обіцянку писати їй «хоч у думках», висловлюючи один одному свої почуття та сподівання. Ці листи є однією з основних частин роману, оскільки вони дають можливість читачеві зрозуміти, які емоції переживають герої, які труднощі вони намагаються здолати та як знаходять силу жити [4, с. 125].

Кохання до Тані стає для Богдана найважливішим у житті. Любов до Тані надає йому сил і допомагає йому переносити важкі випробування, які він зазнає в час війни.

У листах Богдан дуже чесно і відверто висловлює свої почуття до Тані. Він розповідає про те, як сильно він любить її і як часто стримує свої почуття: «чи чуєш ти мене, Таня? Як часто я стримував свої почуття до тебе, скупим був на щення, соромився говорити тобі ніжні слова, щоб не здаватися сентиментальним» [2, с. 217]. Ці слова свідчать про те, як важко Богдану віддалятися від коханої, і як сильно він зв'язаний з нею.

Любов до Тані стає для Богдана джерелом сили і натхнення. Вона допомагає йому зберегти віру в майбутнє і перенести всі випробування, які він зазнає на фронті.

Отже, тема любові в романі Олександра Гончара «Людина і зброя» показує, яким важливим є кохання в житті людини і як воно може допомогти пережити складні моменти.

Софія Андрухович народилась у мальовничому українському місті Івано-Франківськ 17 листопада 1982 року. За фахом Софія філологиня, освіту здобула у Львівській академії друкарства. Як зазначається на сайті видавництва «Наш

формат», свою популярність авторка здобула після публікації роману «Сьомга» у 2007 році, у 2008 книга була відзначена, як друга краща за версією журналу «Кореспондент». Дебютною книжкою авторки стала повість-ідилія «Літо Мілени», яку читачі побачили у 2002 році. Проте, мусимо зазначити, що найвідомішим твором у доробку Софії Андрухович є «Фелікс Австрія», що надрукований у 2014 році та приніс письменниці нагороди «ЛітАкцент» та «Книга року ВВС».

Софія Андрухович – це сучасна українська письменниця, яка активно висвітлює тему кохання у своїй творчості. У її романах та оповіданнях часто зустрічаються глибокі, складні взаємини між людьми, які беруть початок у почутті кохання.

У своїй творчості Софія Андрухович звертає увагу на багатолікість кохання в людському житті, від пристрасті та відчуття прив'язаності до зовсім нетрадиційних форм існування відносин. Вона акцентує на складності, які можуть виникнути в будь-яких відносинах, а також на тому, як можуть впливати наші взаємини на наші життя в цілому [5, с. 70-81].

Одним з головних романів Софії Андрухович, де тема кохання грає важливу роль, є «Фелікс Австрія». Місто Станіслав (нині Івано-Франківськ) є важливою локацією в романі «Фелікс Австрія». Місто заселене різними національностями, серед яких українці, поляки, євреї, німці та інші. Кожна з цих груп має свої традиції та культурні особливості, які часто конфліктують між собою.

У романі герої роману, знаходились під владою Австро-Угорської імперії, що додавало до атмосфери роману додаткового напруження, адже перебування в такому режимі могло бути важким для місцевого населення.

У романі «Фелікс Австрія» Софії Андрухович головні героїні, Аделя та Стефанія, мають дуже складні стосунки, які складаються не з пристрасті та романтики, а зі співжиття та залежності одна від одної.

На початку роману ми бачимо, що Стефанія служить Аделі та її чоловікові Петру, пере, чистить, миє, шиє, тощо. За цією службою ховається безумовна прив'язаність Стефанії до Аделі, яка вже давно переросла в залежність. Стефанія не може уявити свого життя без Аделі та її сім'ї, і це дає Аделі можливість використовувати Стефанію: «Вірна Стефанія, як пес, сторожує біля мого смертного ложа – але не тому, що вона милосердна, а тому, що не навчена нічого іншого» [1, с. 170].

Аделя, у свою чергу, дуже залежна від Стефанії. Вона вважає, що без Стефанії її життя стане немислимим, і в той же час згадується, що Стефанія не

може знайти собі іншого місця в житті, оскільки їй не вистачає вмінь та рішучості.

Софія Андрухович намагається показати, як люди можуть бути залежними один від одного, і як ця залежність може впливати на їхні стосунки.

У романі «Фелікс Австрія» тема кохання представлена в різних формах. Одним з головних сюжетів є романтичні стосунки між головними героями - Аделею та Петром. Їхнє кохання з'являється в книзі несподівано, але поступово розвивається, незважаючи на складнощі. Їхні почуття показані через діалоги та думки героїв, які відображають їхні емоції, сумніви та надії.

Іншою формою любові є турбота про Фелікса, маленького хлопчика, який став жертвою ілюзіоніста Торна. Стефа та Петро беруть на себе опіку над ним, допомагають йому втекти та намагаються забезпечити йому краще майбутнє. Це кохання виявляється не тільки у діях, але й у внутрішньому стані героїв, які дуже занепокоєні долею хлопчика.

Також у книзі присутній мотив зради, який відображається у стосунках між Торном та Феліксом. Цей мотив показує, що кохання може бути вразливим і не завжди може протистояти силі зла та зради.

Читаючи роман, вашу увагу прикуто не до подій, які відбуваються назовні, тобі відкривається завіса найсокровенніших людських таємниць, які зберігаються всередині нас. Авторці вдалося продемонструвати світ залежних стосунків. Описані у творі стосунки здаються великою любов'ю, вона займає весь простір головних героїв. Тема кохання у романі «Фелікс Австрія» є складною та багатогранною. Вона охоплює не тільки романтичні відносини між героями, але й більш глибокі та складні взаємини, які виникають в результаті життєвих обставин.

Отже, хоча тема кохання є в обох романах, її трактування та відображення у творах досить різне.

У романі «Фелікс Австрія» Софії Андрухович кохання є складною та багатогранною темою, яка переплітається зі злочинністю та містить в собі елементи драми та трагедії. Кохання в романі проявляється як прагнення до щастя та взаєморозуміння. Хоча кохання Аделі, Петра та Стефи до Фелікса можна вважати частково турботою про дитину-сироту, але все ж вони вкладають у неї свої почуття та емоції, що стає причиною непростого розвитку подій у творі.

У романі Олесь Гончара «Людина і зброя» тема кохання зображена більш просто та лаконічно. Головні герої переживають романтичні відносини, але це не головна тема твору. Кохання в творі складається з різних елементів: взаємної

прив'язаності, відчуття обов'язку та відданості. Проте, це кохання не переважає над іншими темами у творі, такими як війна, героїзм, жертвовність та відданість батьківщині.

В обох романах тема кохання є важливим елементом, що впливає на дії героїв та розвиток подій. У «Феліксі Австрії» кохання представлене як бажання знайти своє місце у світі, уникнути самотності, а також знайти спільну мову з іншими людьми. У «Людині і зброї» кохання відображається як загальнолюдське почуття, що дає героєві силу боротися з небезпекою та стражданням, а також як мотивація для вибору певного шляху життя.

Список використаних джерел

1. Андрухович С. «Фелікс Австрія». Київ: Видавництво Старого Лева, 2014, 284 с.
2. Гончар О. «Людина і зброя». Київ: Центр навчальної літератури, 2021, 254 с.
3. Гуцалюк М. Кохання і смерть у прозі Олесь Гончара: Журнал українознавства, 2017. № 4 (1). С. 5–12.
4. Коцюба Т. Філософія кохання в прозі Олесь Гончара. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. *Серія Філологія*. 2019 Вип. 1022. С. 121–127.
5. Savchuk T. The Art of Love in the Prose of Sofiia Andrukhovych. The Shevchenko Scientific Society Inc. New York. The Journal of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S. 2018, № 50 (1–2). С. 70–81.

